

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย : ๔,๕๐๐ ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : ๘๐๐ ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๕๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลหมู่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด: Latitude ๑๖.๗๔๕๒๗๘ Longitude ๑๐๓.๖๖๗๖๓๕๒

X ๓๕๗๙๗๘ Y ๑๘๕๑๙๒๔ zone ๔๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก/เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย กิจกรรมเกษตรผสมผสาน เกษตรกรหรือผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้หลักสูตรการบริหารจัดการแปลง

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๓.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ ฐานเรียนรู้การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

๓.๒ ฐานเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำในแปลง

๓.๓ ฐานเรียนรู้การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๔.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

๒. การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

๓. การนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์

๔. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรการลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ หลักสูตรการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

- ได้แก่ หลักสูตรการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนรู้สามารถเข้าใจในการบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่าที่สุด เป็นการวางแผนการใช้พื้นที่ การบริหารจัดการน้ำ การปรับปรุงบำรุงดิน กระทั่งการเลือกชนิดพืชที่จะนำมาปลูก การนำสัตว์น้ำมาเลี้ยงในบ่อ การดูแลต้นพืช และการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน โดยทุกขั้นตอนจะอยู่ภายใต้หลักเกษตรทฤษฎีใหม่

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

- ได้เข้าร่วมการประชุมเชื่อมโยงระดับจังหวัด ในนามของประธาน ศพก. ระดับจังหวัด ของอำเภอสมเด็จ เป็นตัวแทนของเกษตรกรรมเชิงในการเสนอแผนการดำเนินงานด้านเกษตรระดับอำเภอ ร่วมแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านเกษตรระดับจังหวัดในเวทีต่างๆ

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ

- มีการจัดทำแผนพัฒนาและบูรณาการร่วมกับคณะกรรมการ ศพก.และเครือข่าย ระดับอำเภอ และในการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ เพื่อกำหนดหลักสูตรเรียนรู้ที่เหมาะสม พร้อมทั้งพัฒนา หลักสูตรการเรียนรู้ต่างๆ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการเทคโนโลยีการเกษตร มาปรับ ใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

- เดิมเกษตรกรก่อนที่จะมาเป็นเกษตรกรต้นแบบนั้น เกษตรกรได้ทำเกษตรเชิงเดี่ยว คือ มีการทำนาเพียงอย่างเดียว ซึ่งมีต้นทุนสูง ขาดแคลนแรงงาน ราคาผลผลิตผันผวน และสุขภาพร่างกายไม่ค่อยจะสู้ดี จึงได้เริ่มศึกษาหาความรู้ในการทำการเกษตร ที่เกษตรกรชอบคือการทำเกษตรผสมผสาน ลดการใช้สารเคมี เมื่อได้ความรู้ที่เพียงพอก็ได้เริ่มเข้าร่วมโครงการปรับพื้นที่เกษตร โคก หนอง นา โมเดล ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นมา

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- เดิมการทำนา เกษตรกรไม่สามารถควบคุม หรือบริหารจัดการน้ำไม่ได้ ปัจจุบันมีการนำระบบน้ำมาใช้ในแปลง

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรม การเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- มีการปรับพื้นที่ให้มีบ่อน้ำ และ วางระบบน้ำ ทำให้มีน้ำใช้ในการเกษตรตลอดทั้งปี มีการทำนาหมักชีวภาพใช้ การนำແແແแมาทำเป็นปุ๋ยพืชสดทำให้ลดต้นทุน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- มีการนำແแแแมาทำเป็นปุ๋ยพืชสด โดยใช้คลุมโคนต้นไม้ และแปลงผักต่างๆ

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- ได้มีการนำดินในแปลงข้าวไปตรวจที่สำนักงานพัฒนาที่ดิน โดยส่งตรวจดินในนามของกลุ่มผู้ปลูกข้าวปลอดภัยตำบลม่วงนา จากนั้นก็ได้มีการผสมปุ๋ยให้ได้ตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สีนค้ำเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สีนค้ำเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๔ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๗ ไร่

๑.๒) ควาย ๑๐ ตัว

๑.๓) ฝรั่งกิมจู พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่

๑.๔) ยางพารา ๑๑ ไร่

๑.๕) ปุ๋ยหมัก

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ฝรั่งกิมจู มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ต้นพันธุ์ เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ปุ๋ยเคมี เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) ปุ๋ยคอก เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๔) ค่าไฟฟ้า เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่

๑.๕) ค่าแรง เป็นเงิน ๓๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๓,๔๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๕,๐๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ - ผักสวนครัว

เฉลี่ยรายได้วันละ ๒๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ - ยางพารา

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๘,๐๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ - ฝรั่ง

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๓,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ - ข้าว

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- ประโยชน์ต่อตนเอง คือ สุขภาพร่างกายแข็งแรงขึ้น สุขภาพจิตดี มีรายได้ทุกวัน

- ประโยชน์ต่อคนอื่นและชุมชน คือ ชุมชนได้ใช้ ศพก. เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร ได้แบ่งปันความรู้และผลผลิตจากการเกษตรจาก ศพก. ให้กับผู้มาเยี่ยมชม และยังเป็นแหล่งเครือข่ายด้านการตลาดและการผลิตให้กับชุมชนอีกด้วย

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- มีการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น ตอซังและฟางข้าว จากเมื่อก่อนจะมีการเผาบ้าง ปล่อยทิ้งบ้าง ปัจจุบันนำมาทำเป็นวัสดุคลุมดิน ปุ๋ยอินทรีย์ นอกจากนี้ยังมีการปลูกไม้ยืนต้นเพื่อช่วยดูดซับก๊าซ CO₂

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- ลดการใช้สารเคมีในการผลิตด้านการเกษตร เป็นการรักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรดินและน้ำ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- เป็น Smart Farmer มีการบริหารจัดการน้ำ การจัดการดินและปุ๋ย การจัดการศัตรูพืช
- มีการขุดบ่อน้ำและคลองไส้ไก่เพื่อรักษาความชุ่มชื้นของพื้นที่
- ใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรคลุมดินเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินและรักษาความชื้นในดิน
- รักษาสิ่งแวดล้อมหรือระบบนิเวศที่เหมาะสม

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- มีการจัดประชุมเชื่อมโยงระดับอำเภอ
- เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรแบบผสมผสานให้แก่เกษตรกรที่สนใจ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษา

ในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- มีเกษตรกรเข้ามาสอบถามถึงวิธีการที่สามารถปลูกพืชให้ได้ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ จากการบริหารจัดการพื้นที่เกษตร

- การปรับปรุงคุณภาพดินจากดินที่เสื่อมโทรมเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น โดยการรักษาความชุ่มชื้นของดิน การปลูกพืชบำรุงเพื่อสร้างความสมบูรณ์ของดิน คือ การปลูกกล้วย

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- เกษตรกรที่เข้ามาศึกษาดูงาน มีการเริ่มปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเชิงเดี่ยว มาเป็นแบบเกษตรผสมผสานมากขึ้น

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- มีการรวมกลุ่มเกษตรกรที่ทำเกษตรแบบผสมผสาน การรวมกลุ่มผู้ปลูกข้าวปลอดสารต่ำบล่มวงนา เป็นผู้ประสานงานระหว่างกลุ่ม ศพก.อำเภอตอนจัน ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอตอนจัน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ อำเภอตอนจัน

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- เป็นตัวแทน ศพก.ระดับอำเภอ นำประเด็นปัญหา อุปสรรคเข้าประชุมระดับจังหวัด

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- สามารถทำตามเป้าหมายที่ตนวางไว้ให้บรรลุได้ เพื่อนบ้านและคนในครอบครัวเริ่มเปลี่ยนมุมมอง และทัศนคติที่มีต่อตนให้ยอมรับกับแนวคิดของตนมากขึ้น

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- เป็นจิตอาสาพัฒนาชุมชนอำเภอตอนจาน
- เป็นแปลงต้นแบบโคกหนองนาของอำเภอตอนจาน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- เป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์
- สนับสนุนผลิตผลจาก ศพก. ให้กับชุมชนเพื่อช่วยงานต่างๆที่ชุมชนจัด

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

- ก้าวที่ละก้าว กินข้าวที่ละคำ (ค่อยๆทำไปเรื่อยๆ จนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย เหนื่อยก็พักแล้ว

ค่อยทำต่อ)

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นางวัชรกร เกียรติสุขุมพงศ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๒. นายสมมาศ สุขศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๓. นายรังสรรค์ ศิลาพัฒน์ เกษตรกรต้นแบบ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- ใช้กระดานแผ่นเดียวในการสรุปข้อมูล
- ใช้การตั้งคำถามอย่างเป็นทางการ

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ผู้ร่วมถอดองค์ความรู้มีจำนวนน้อยเกินไป เนื่องจากบางท่านติดภารกิจ

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ส่วนที่1 เกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก.หลัก ประวัติและความเป็นมา

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย : ๔,๕๐๐ ไร่

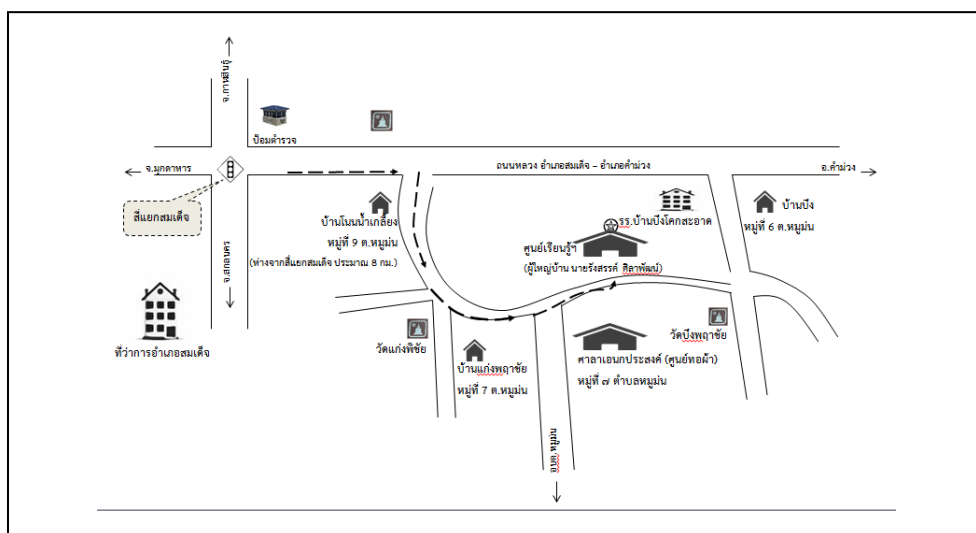
เกษตรกรเป้าหมาย : ๙๐๐ ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๕๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลหมู่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด: Latitude ๑๖.๗๔๕๒๗๘ Longitude ๑๐๓.๖๖๗๖๓๕๒

X ๓๕๗๙๗๘ Y ๑๘๕๑๙๒๔ zone ๔๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายรังสรรค์ ศิลปิน อายุ ๔๙ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๕๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลหมู่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๖-๒๗๒๖๖๒๓

สถานการณ์ของพื้นที่ : พื้นที่ตำบลม่วงสวนใหญ่เป็นพื้นที่ดอนสลับพื้นที่ราบ เกษตรกรนิยมปลูกพืชไร่ ปลูกยางพารา ในพื้นที่ลุ่มปลูกข้าว ข้าวและพืชไร่ที่เป็นพืชหลักที่สร้างรายได้ให้เกษตรกร แต่ก็ยังมีรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครัวเรือนเนื่องจากปัจจัยการผลิตมีต้นทุนที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงด้านรายได้และความมั่นคงด้านอาหาร ทาง ศพก. ได้ประกอบกิจกรรมการเกษตรแบบ เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม เป็นแปลงต้นแบบให้แก่ชุมชน ได้มาศึกษาหาความรู้ได้ใน ศพก.

แนวทางการพัฒนา : เพิ่มผลผลิตและการลดต้นทุนการผลิต ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การบริหารพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

- หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่
๒. การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ
๓. การนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์
๔. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การบริหารจัดการน้ำในแปลง

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ ปลงเรียนรู้ : แปลงไร่นาสวนผสม

ตารางแสดงศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสมเด็จ
จังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปี ๒๕๖๔

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	หมู่	ตำบล	ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์
๑	ศูนย์เรียนรู้ผู้นำนํ้ากัน	๕	ผาเสวย	นายเลิศสุวรรณ สืออ่อนดี
๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลแขงบาตาล	๕	แขงบาตาล	นายบุญรัตน์ วงษ์ไชยา
๓	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลศรีสมเด็จ	๘	ศรีสมเด็จ	นางรัศมี แสนมหาชัย
๔	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านคำไผ่	๖	หนองแวง	นายอนันต์ ผลสว่าง
๕	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลมหาไชย	๘	มหาไชย	นายสิงห์ทอง กลิ่นสุคนธ์
๖	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลลำห้วยหลัว	๗	ลำห้วยหลัว	นายสมคิด ศรีสมบูรณ์
๗	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตำบลแขงบาตาล	๑	แขงบาตาล	นายบุญล้น สุวรรณพฤษ
๘	กลุ่มเกษตรผสมผสานอีกแห่งแบ่งปัน	๑	หนองแวง	นายนายผาศุภร์ บุญรอด
๙	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลหมู่น	๙	หมู่น	นางสมใจ ภักดี
๑๐	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลแขงบาตาล	๖	แขงบาตาล	นางวัฒนา รักสวย
๑๑	วิสาหกิจเห็ดปลอดสารสมเด็จ	๙	หมู่น	นางสุกัน ถานาศรี
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลผาเสวย	๘	ผาเสวย	นางรัตน การจักร